

Kostnadsgrunnlaget

Et faktaark i serien om økonomisk regulering av strømnetselskaper

Kostnadsgrunnlaget er summen av nettselskapenes årlige kostnader, og benyttes når Reguleringsmyndigheten for energi (RME) beregner inntektsrammer for nettselskapene.

Kostnadsgrunnlaget består av nettselskapenes kostnader for et gitt år, pluss en referanseavkastning¹ på investert kapital.

Figur 1 gir en oversikt over de ulike kostnadselementene som inngår i kostnadsgrunnlaget. Det er kostnadsgrunnlaget som, sammen med kostnadsnormen, danner utgangspunktet for nettselskapenes inntektsramme².

Økonomisk og teknisk rapportering

Hvert år rapporterer nettselskapene økonomiske og tekniske verdier til RME gjennom rapporteringsverktøyet eRapp. Vi gjør en grundig kontroll av dataene, før disse kan inngå i kostnadsgrunnlaget.

Figur 1: Bransjens fordeling av kostnadselementer i kostnadsgrunnlaget, eksempel fra inntektsrammen 2024

¹ Les mer om RMEs referanserente i RME Fakta 8/2025

² Les mer om inntektsrammen i RME Fakta 2/2025

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) skal sikre en effektiv overføring, omsetning og bruk av energi. Oppgavene følger av energiloven og underliggende forskrifter, samt Eldirektiv III og tilhørende forordninger. RME arbeider for å sikre at det utarbeides gode løsninger i det nordiske og europeiske kraftmarkedet. RME er også reguleringsmyndighet etter naturgassloven.

Hovedkontor

Middelthunsgt. 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95

Tidsetterslep i kostnadsgrunnlaget

RME varsler nettselskapene om størrelsen på årets inntektsramme før året har startet. På det tidspunktet vet vi ikke hva årets faktiske kostnader vil bli, men vi har rukket å kvalitetssikre kostnadsrapporteringen for to år tilbake i tid. Vi lar kostnadene inngå i kostnadsgrunnlaget med to års tidsetterslep.

For å korrigere for differansen i tid, øker vi kostnadene med inflasjon for to år. For kapitalkostnader (avskrivninger og avkastning) justerer vi for tidsetterslepet direkte i tillatt inntekt³.

Drifts- og vedlikeholdskostnader

Drifts- og vedlikeholdskostnader (D&V) er en samlebetegnelse for alle kostnader som knytter seg til den daglige driften av nettselskapet. Her inngår

- lønn og andre personalkostnader⁴, i tillegg til pensjoner for selskapets egne ansatte.
- kostnader til kjøp av tjenester, som inkluderer IT-tjenester, reparasjoner, regnskapsfører m.v.
- andre driftskostnader⁵, som blant annet inkluderer leiekostnader, kostnader til strøm, vann og renovasjon, bilkostnader, reisekostnader, forsikringer og kontorrekvisita.

Fra Figur 1 ser vi at D&V utgjorde 39 prosent av kostnadsgrunnlaget for 2024.

D&V inngår i kostnadsgrunnlaget med et tidsetterslep på to år. For å få et best mulig estimat på kostnadene i det året som inntektsrammen gjelder for, oppjusterer vi de to år gamle kostnadene med inflasjon. Siden D&V i hovedsak består av lønnskostnader, bruker vi en konsumprisindeks for tjenester hvor arbeidskraft dominerer⁶.

Gjennomsnittlige pensjonskostnader

Pensjonskostnader inngår i kostnadsgrunnlaget som et gjennomsnitt over de fem siste årene. Dette er fordi pensjonskostnader har en tendens til å variere mye fra år til år, spesielt når selskaper går over fra en pensjonsordning til en annen. Dette kan gi store utslag i kostnadsgrunnlagene og inntektsrammene, både for enkelt-selskaper og for bransjen. Vi glatter pensjonskostnadene i kostnadsgrunnlaget for å få mer stabile inntektsrammer mellom år.

Avskrivninger

Avskrivninger⁷ knytter seg til investeringer i nettanlegg. Fra Figur 1 ser vi at dette elementet utgjorde 17 prosent av kostnadsgrunnlaget for 2024.

Nettselskapene gjør løpende investeringer i nettanlegg, inkludert ledninger, master, kabler, bryteranlegg og transformatorer. Selskapene betaler for investeringene fortløpende, enten med egenkapital eller ved å ta opp lån. Investeringene aktiveres i selskapets balanse og avskrives lineært over anleggets levetid.

Anleggets levetid antyder hvor lenge et nettanlegg kan være i drift før det må fornyes. Nettanleggene har vanligvis veldig lang levetid, og nettselskapene legger gjerne til grunn en levetid på 30-60 år i sine regnskaper. RME har ikke laget standardiserte avskrivningstider, og hvert selskap må selv fastsette de avskrivningstidene som reflekterer levetiden for deres anlegg.

Figur 2 illustrerer avskrivningen av en investering, hvor nettanlegget har en antatt levetid på 40 år. Nettselskapet deler investeringsbeløpet på 40 og kostnadsfører et beløp tilsvarende 1/40 per år de neste 40 årene som avskrivninger. Den gjenstående delen av investeringsbeløpet som ikke enda er blitt avskrevet er bokført verdi. Etter første år med avskrivninger vil bokført verdi tilsvare 39/40 av investeringsbeløpet. Etter 40 år vil bokført verdi for dette anlegget være null.

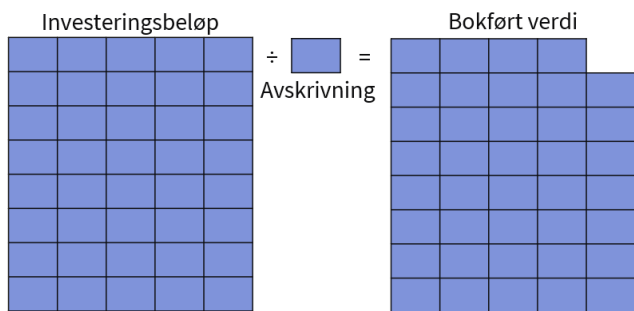
³ Les mer om tillatt inntekt i RME Fakta 1/2025

⁴ Selskapene rapporterer lønn og andre personalkostnader til RME i note 13 i eRapp

⁵ Selskapene rapporterer andre driftskostnader til RME i note 14 i eRapp

⁶ [SSBs tabell 11118](#), med leveringssektor «Tjenester hvor arbeidskraft dominerer»

⁷ Selskapene rapporterer egenfinansierte investeringer, avskrivninger og bokførte verdier til RME i note 17A i eRapp

Figur 2: Avskrivning av investeringsbeløp

Ved å summere opp avskrivningene over et år for alle enkeltinvesteringer finner vi den totale årlige avskrivningen per nettselskap. Dette avskrivningsbeløpet inkluderer vi i nettselskapets kostnadsgrunnlag.

Avkastning

Avkastningen knytter seg til den bokførte verdien av nettinvesteringene, se Figur 2. Fra Figur 1 ser vi at avkastning utgjorde 17 prosent av kostnadsgrunnlaget for 2024.

Den bokførte verdien på driftsmidlene er et uttrykk for hvor mye egenkapital eierne har bundet opp i nettvirksomheten eller hvor mye gjeld selskapet har tatt opp for å finansiere investeringene. Avkastningsgrunnlaget tilsvarer bokførte verdier pluss én prosent arbeidskapital⁸.

Hvert år regner vi ut en referanserente ved hjelp av en WACC-modell⁹. Referanserenten har ligget et sted mellom fem og åtte prosent de siste årene. Avkastningsgrunnlaget multiplisert med referanserenten gir oss avkastningen som skal inngå i kostnadsgrunnlaget. Avkastningen skal dekke egenkapitalavkastning til eierne, samtidig som den skal dekke gjeldskostnader.

Bidragsfinansierte investeringer

Noen ganger er det kunden som skal dekke kostnadene ved en nettinvestering. Det skjer for eksempel når en ny kunde ber om å bli knyttet til nettet, eller når nettet må forsterkes for at eksisterende kunde skal få økt kapasitet eller kvalitet. I stedet for at nettselskapet finansierer investeringen med egenkapital eller gjeld, blir den finansiert av et anleggsbidrag betalt direkte av kunden.

Nettselskapene har ingen faktiske kapitalkostnader knyttet til bidragsfinansierte investeringer, derfor vil disse investeringene heller ikke påvirke selskapenes kostnadsgrunnlag.

Nettapskostnader

Nettselskapene transporterer strøm gjennom linjer og kabler, fra produsenter til forbrukere. En del av strømmen går derimot tapt under transporten. Det blir altså en differanse mellom mengden strøm som blir produsert og matet inn i nettet og mengden strøm som blir levert til forbrukere på ulike steder i nettet. For lokalt distribusjonsnett utgjør tapet vanligvis mellom 3-7 prosent av den overførte energien, mens tapet utgjør 1-3 prosent for regional- og transmisjonsnett.

Nettselskapene må betale for kraften som går tapt i nettet deres. Nettapskostnaden som inngår i kostnadsgrunnlaget er det fysiske nettapet i MWh multiplisert med en referansepris på kraft¹⁰. Mengdemålet for fysisk nettap har et tidsetterslep på to år, mens kraftprisen representerer prisen i året som inntektsrammen gjelder for.

Vi beregner referanseprisen for kraft med utgangspunkt i Nord Pools områdepriser. Ved å bruke en referansepris har nettselskapene insentiver til å minimere sine faktiske kostnader til strømkjøp.

⁸ Arbeidskapital er et mål på verdier som relativt raskt kan gjøres om til likvide midler. Nettselskapene mottar i utgangspunktet ikke avkastning på denne delen av kapitalen, derfor legger vi til 1 prosent på de bokførte verdiene for å ta høyde for arbeidskapitalen.

⁹ WACC står for weighted average cost of capital. Les med om referanserenten og WACC-modellen i RME Fakta 8/2025

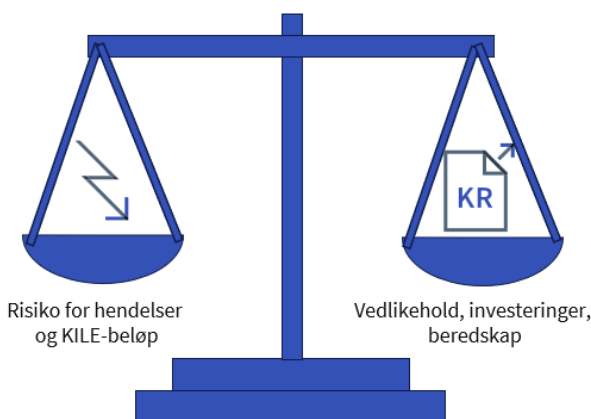
¹⁰ Les mer om referanseprisen på kraft i RME Fakta 9/2025

KILE-beløp

Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke-levert energi, eller KILE¹¹, inngår også i kostnadsgrunnlaget. Vi beregner et KILE-beløp per nettkunde som blir berørt av et strømbrydd, hvor det er summen av disse KILE-beløpene over ett år som inngår i kostnadsgrunnlaget.

KILE-beløpet er ingen faktisk kostnad for nettselskapene, men heller et estimat på samfunnets kostnad ved avbrudd. Beløpet utgjør vanligvis rundt 3 prosent av kostnadsgrunnlaget, men i år med ekstremvær vil det være høyere.

Gjennom innteksreguleringen har nettselskapene sterke insentiver til å redusere sine totale kostnader over tid. Når KILE-beløpet inngår i kostnadsgrunnlaget, må nettselskapene også betrakte samfunnets avbruddskostnad som en del av sine totale kostnader.

Figur 3: Nettselskapene vurderer ulike kostnader opp mot hverandre

Nettselskapene kan redusere sin total kostnad dersom besparelser de gjør i forbindelse med vedlikehold, investeringer eller beredskap er større enn forventet økning i KILE-beløp. Det bør altså være en balanse mellom KILE-beløpet og tiltakene som blir gjennomført i nettet.

KILE-beløpet inngår i kostnadsgrunnlaget med to års tidsetterslep. For å få et best mulig estimat på kostnadene i det året som inntektsrammen gjelder for, oppjusterer vi de to år gamle kostnadene med KPI¹².

Relevante regelverk og dokumenter

Relevante bestemmelser i [Forskrift om strømnettselskapenes inntekter \(nettinntektsforskriften\)](#) - Lovdata:

- Kostnadsgrunnlaget, § 3-1.
- Referanserente, § 3-3.
- Referansepris på kraft, § 3-4.
- KILE-ordningen, kap. 4.

Relevante forarbeider:

- Om glatting av pensjonskostnader i kostnadsgrunnlaget, se [høringsdokument 4/2015](#) og [rapport 111/2015](#).

Relevante faktaark fra 2025 finnes under «RME Fakta» på [Publikasjoner - NVE](#)

¹¹ Les mer om KILE-ordningen i RME Fakta 6/2025

¹² [SSBs tabell 03014](#), Konsumprisindeksen